

*Prof. dr. sc. Željko Tanjić,
rektor Hrvatskoga katoličkog sveučilišta*

Dvadeseta obljetnica Hrvatskog katoličkog sveučilišta

Govor na Akademskome činu

*Aula Magna Hrvatskog katoličkog sveučilišta,
1. lipnja 2026.*

Danas s velikom zahvalnošću živimo radost Dana Hrvatskog katoličkog sveučilišta o 20. obljetnici njegova osnutka. Ova važna obljetnica, dostojna slavlja, prigoda je za razmišljanje o značenju ove naše institucije, njezinoj povijesti, sadašnjosti i budućnosti.

Ideja o osnivanju katoličkog sveučilišta u Hrvatskoj rođena je u krilu Zagrebačke Crkve, nošena vizijom kardinala Josipa Bozanića, nadbiskupa zagrebačkog u miru i njegovih suradnika koji su bili duboko svjesni poslanja Crkve na području odgoja i obrazovanja i zadaće koju to poslanje stavlja pred nas u sadašnjemu trenutku, punom izazova za Crkvu i hrvatsko društvo, a posebice za mlade koji su nada i budućnost i Crkve i društva.

Odlučujući korak zbio se 3. lipnja 2006. godine, kada je tadašnji nadbiskup zagrebački kardinal Josip Bozanić dekretom *Luce vera illuminata* osnovao ovu jedinstvenu ustanovu.

Riječi Dekreta i danas, nakon dvadeset godina, zvuče jednakom svježinom, proročkom snagom i nadahnućem te predstavljaju za sve nas veliku

odgovornost. U njima se zrcale i odgovori na pitanje o našim postignućima, kao i pogledi u vrijeme koje je pred nama. Ondje čitamo:

“Tragom uzornih znanstvenika i kulturnih djelatnika iz prošlosti, svjestan da su desetljeća nakon Drugoga svjetskog rata, s protucrkvnom komunističkom ideologijom, ostavila veliko siromaštvo u hrvatskom duhovnom biću i znatno onemogućivala djelovanje Katoličke Crkve na području visokog obrazovanja, smatrao sam potrebnim, odgovarajući na istinske potrebe hrvatskoga društva u cjelini, razmotriti sve okolnosti radi osnivanja katoličkoga sveučilišta. (...) Hrvatsko katoličko sveučilište svoju će institucionalnu zauzetost u službi Božjega naroda i ljudske obitelji na putu prema vrhunaravnomu cilju koji životu daje značenje, prožimati nastojanjem oko integriranja spoznaje, dijalogom između vjere i razuma, etičkom skrbi i teološkom perspektivom (usp. ECE, 15). Ovo Sveučilište potrebno je cijeloj, a posebno našoj Crkvi u hrvatskome narodu, radi rasta i razvijanja kršćanske kulture i ljudskog napretka. Stoga, cijela je crkvena zajednica pozvana dati potporu ovoj katoličkoj ustanovi visokog obrazovanja i pomagati njezin razvoj. Uvjeren sam da će Hrvatsko katoličko sveučilište biti most susreta s drugim kulturama i civilizacijama.”

Prva akademska godina započela je 4. listopada 2010., na spomendan sv. Franje Asiškoga, premda su temeljne pripreme trajale od 2004., trudom Povjerenstva za osnivanje katoličkog sveučilišta, kasnije, od 2006., Povjerenstva Hrvatskog katoličkog sveučilišta, pod vodstvom sadašnjeg pomoćnog biskupa zagrebačkog i prvoga rektora Sveučilišta mons. Ivana

Šaška. U tom je razdoblju ustrojena temeljna struktura i postavljena podloga za osnivanje i akreditaciju prvih studijskih programa.

Jedna od važnih odrednica koje su omogućile razvoj Sveučilišta je i Sporazum o sufinanciranju Sveučilišta koji je Nadbiskupija potpisala s Vladom Republike Hrvatske 2. studenoga 2007. godine i koji je kroz sve ove godine podloga za uspješnu suradnju s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih, premda je u svjetlu programskih ugovora koje je Ministarstvo potpisalo s javnim sveučilištima sazrelo vrijeme za razgovor o njegovim nadopunama.

I tako bih vam, cijenjeni i dragi uzvanici, dragi prijatelji i suradnici, mogao nizati prije svega ljude, događaje, datume, postignuća, ali i izazove i poteškoće koje smo zajedno s mnogima od vas ostvarili i savladali u ovih dvadeset godina. No, ovaj je susret samo jedan u nizu kojim se obilježava i obilježit će se dvadeset godina našega postojanja i u kojima će se govoriti o tome što smo ostvarili ili što smo propustili ostvariti i razmišljati o tome što nas očekuje u idućih dvadeset godina.

No, neću vas zamarati mnoštvom podatka i brojki. Samo ću s ponosom, u zahvalnosti i poniznosti pred ovim djelom Božje dobrote, istaknuti da u ovom trenutku naše integrirano Sveučilište ima četiri sveučilišna odjela: za Povijest, Sociologiju, Psihologiju i Komunikologiju te četiri fakulteta bez pravne osobnosti: Medicina, Zdravstveni studiji sa studijem Sestrinstva i Primaljstva te Pravo i Tehnički fakultet, koji su svoje prve studente upisali prošle godine.

Na Hrvatskom katoličkom sveučilištu izvodi se 26 sveučilišnih studijskih programa u četiri znanstvena područja (humanističkom, društvenom, biomedicinskom i zdravstvenom, te tehničkom) te 3 sveučilišna poslijediplomska studijska programa (2 doktorska i 1 specijalistički), a tu su i programi cjeloživotnog obrazovanja.

Prošli smo dva ciklusa međunarodnih reakreditacija, što nas posebno raduje, s jako dobrim ocjenama. Imamo gotovo 1 700 studenata, više od 2500 alumna, 250 zaposlenih nastavnika i djelatnika, više od 300 vanjskih suradnika. Na sve smo njih, osobito na naše studente, iznimno ponosni i oni su razlog našega postojanja.

Tu je i desetak istraživačkih Centara, četiri laboratorija i tri kabineta. U sklopu ostvarivanja znanstvene strategije izdajemo i znanstveni časopis *UNICATH Journal of Biomedicine and Bioethics*.

Internacionalizacija je jedan od ključnih strateških i razvojnih prioriteta Sveučilišta. Aktivno sudjelujemo u Erasmus+ programima, dodatno jačamo regionalnu suradnju kroz dvije CEEPUS mreže. Posebno razvijamo kratkoročne mobilnosti, BIP programe i ljetne škole i ulažemo u razvoj međunarodnih ljetnih škola. Trenutačno imamo 30 potpisanih partnerstava sa sveučilištima i 65 međuinstitucijskih sporazuma za Erasmus.

Naša međunarodna suradnja doživjela je svoj vrhunac prošli tjedan kada smo bili domaćini Generalne skupštine Federacije europskih katoličkih

sveučilišta te su na našem Sveučilištu i u Zagrebu boravili rektori i prorektori više od 60 katoličkih sveučilišta iz 16 europskih zemalja.

Znanstveno-istraživački, stručni jednako kao i infrastrukturni rad na Sveučilištu, odvija se kroz međunarodne i nacionalne projekte te potporom znanstvenim istraživanjima Hrvatskog katoličkog sveučilišta i ostalih crkvenih zaklada. U trenutačnoj provedbi je sveukupno 29 projekata.

Ne smijemo zaboraviti ni aktivnu duhovnu dimenziju sveučilišnog života koji osmišljava i provodi **Sveučilišna kapelanija**: redovite svete mise, molitvene zajednice, humanitarne akcije, mnoštvo volonterskih sati te susrete koji dodatno obogaćuju zajednički identitet i smisao što ga svi dijelimo.

I ne posljednje: naši aktivni studenti vole svoje Sveučilište i doživljavaju ga drugim domom, posebice od kada je otvoren studentski restoran koji svaki dan dijeli do 800 obroka. Aktivni u mnogim područjima, organizirani u Studentski zbor i klubove i udruge pokazuju da su mladi ljudi koji nas u mnogočemu uče o životu, snovima i nadama, zauzetosti i dobroti. Ponosan sam na njih i čestitam im na svim uspjesima.

Sve to ne bi bilo moguće bez mnogih od vas ovdje prisutnih i mnogih koji nisu s nama, ali nas prate podrškom, savjetom, kritikom i molitvenom blizinom. Svakog četvrtka na svetoj misi molimo za naše dobročinitelje i prijatelje, za sve vas.

O dvadesetoj obljetnici Hrvatskog katoličkog sveučilišta danas smo dionici dovršetka uređenja i blagoslova sveučilišnog Kampusa, koji u jednu cjelinu povezuje obrazovni, znanstveni, istraživački, duhovni i društveni život sveučilišne zajednice.

Zagrebačka je nadbiskupija vlastitim sredstvima i zajmovima te dobrotom donatora na početku života Sveučilišta obnovila i uredila sjeverozapadni dio kampusa: tri zgrade za nastavu i druge redovite aktivnosti, potom sagradila novu zgradu s velikom dvoranom, radijskim i televizijskim studijem i specijaliziranim učionicama, te uredila sveučilišnu knjižnicu i studentski restoran *Manducath*.

Na svemu tomu smo zahvalni Bogu na društvenoj dalekovidnosti i odvažnosti zagrebačkoga nadbiskupa u miru, kardinala Josipa Bozanića, utemeljitelja našega Sveučilišta, kao i na njegovoj prisutnosti danas među nama.

Zahvalnost iskazujemo i našem velikom kancelaru zagrebačkom nadbiskupu mons. Draženu Kutleši. U njegovoj se tihoj blizini i snažnoj pastirskoj zauzetosti osjećamo se sigurnima u svim izazovima, uključujući i potporu kojom Zagrebačka nadbiskupija kontinuirano prati život i potrebe našega Sveučilišta. Oče Nadbiskupe, hvala Vam.

Preostali, jugoistočni dio kampusa, znatno oštećen u potresima 2020. godine, sada je obnovljen. Čine ga četiri zgrade: zgrada uređena za znanstveno-istraživačke laboratorije, potom zgrada s dvoranama za nastavu, zgrada

Rektorata i sveučilišne uprave te Studentski dom s mogućnošću smještaja za nešto više od 160 studenata. Ukupna površina netom obnovljenih zgrada je više od 10 000 kvadratnih metara. Obnovom je zahvaćen i okoliš zgrada, s uređenim parkom, omogućujući prepoznatljivost sveučilišnoga Kampusa.

Taj dio obnove ostvaren je zalaganjem Vlade Republike Hrvatske, na čelu s predsjednikom gospodinom Andrejem Plenkovićem. Sredstva su osigurana putem Nacionalnog plana oporavka i otpornosti, iz Fonda solidarnosti Europske unije, Mehanizma za oporavak i otpornost te iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Hrvatsko katoličko sveučilište ostaje zahvalno predsjedniku Vlade gospodinu Andreju Plenkoviću na ovome velikome pothvatu jer o 20. obljetnici našega postojanja imamo cjelovito obnovljen Kampus te možemo dalje razvijati svoje studije, jačati znanstveno-istraživačku djelatnost i unaprjeđivati standard svojih studenata.

Naša zahvalnost ide i Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, na čelu s ministrom dr. sc. Radovanom Fuchsom i njegovim suradnicima, osobito državnoj tajnici doc. dr. sc. Ivi Ivanković te ravnatelju Uprave za znanost i tehnologiju dr. sc. Hrvoju Meštriću i njihovim suradnicima.

U obnovu zgrada našega Kampusa Vlada je iz spomenutih fondova uložila 33.600.000 eura. Završenom obnovom zgrada i opremanjem koje je pri završetku ukupna investicija iz Fonda solidarnosti Europske unije i proračuna Republike Hrvatske iznosit će nešto više od 40 milijuna eura.

Radostan sam danas da je razvoj našega Sveučilišta dosegao ovu organsku cjelinu, koja nas sada još više obvezuje jer *campus* je *polje, vrt*, potrebit trajne njege, zalijevanja, obnavljanja, ali i kličtjenja, orezivanja, kako bi do svega na njemu doprlo Sunce, Svjetlo, *Lux vera*, i kako nijedan izdanak i nijedna aktivnost ne bi zasjenila drugu ili zapriječila prostor klijanju i nicanju novoga, koje svjedoči nadu i hod prema konačnoj novosti u Bogu.

Zahvalan sam Gospodinu što nam je u dosadašnjemu hodu rasvjetljivao put, nadahnjivao nas na nove korake, pratio nas dobrotom i dobročinstvima mnogih pojedinaca i otvarao nam mnoga vrata suradnje, u Domovini i inozemstvu. Zahvalan sam Gospodinu i što nam je u svojoj mudrosti i providnosti katkada zatvarao vrata kroz koja smo htjeli proći, učeći nas strpljivosti i dajući nam spoznati da sve ima svoje vrijeme, baš kao u *campusu*, u polju.

I na kraju, kao dionici raznih aktivnosti na sveučilišnome Kampusu, u poniznosti sebi posvješćujemo: »Niti je što onaj tko sadi ni onaj tko zalijeva, nego Bog koji daje rasti. Jer Božji smo suradnici: Božja smo njiva, Božja građevina. (1Kor 3,7.9)

Hvala još jednom našem Utemeljitelju, kao i našem sadašnjem Velikom kancelaru i Zagrebačkoj nadbiskupiji; hvala Ministarstvu znanosti, obrazovanja i mladih, hvala Rektorskom zboru, Agenciji za znanost i visoko obrazovanje, Hrvatskoj biskupskoj konferenciji, vašim institucijama i svima vama osobno na potpori i prijateljstvu. Vaš dolazak nam je obveza, ohrabrenje i poticaj.

A koja je vizija za budućnost. Nju nam je podario Papa Lav XIV., u svojoj prvoj i uistinu vizionarskoj i proročkoj enciklici *Magnifica Humanitas*. Papa jasno kaže:

“U vremenu u kojem se istina često iskrivljuje kako bi služila posebnim interesima i komunikacijskim strategijama, područje odgoja i obrazovanja poprima presudnu važnost (139).

(...) Odgoj je dugo putovanje koje zahtijeva strpljivost i stoga treba vrijeme za razvoj i za susret sa stvarnošću onkraj privida. To je temeljno pitanje jer svaka tehnologija oblikuje one koji se njome služe. Odgajati ljude za uporabu umjetne inteligencije stoga uključuje poučavati ih da odluče kada i za koju svrhu je ne bi trebalo rabiti. Brzina i lakoća s kojom se mogu dobiti odgovori ili sažetci prijete ugasiti želju za postavljanjem pitanja, a to je proces koji donosi plod tek s vremenom. Kako je napisao Platon, najdublje i najvažnije stvari uče se tek nakon mnogo vremena i napora, u razgovoru s drugima, “udaranjem” ideja i iskustava jednih o druge poput kremenja, dok se u nama ne zapali iskra razumijevanja. ^[147] Moramo, dakle, naučiti kako biti umjereni u uporabi umjetne inteligencije i kako zaštititi svoje mlade od obećanja savršenoga stroja, od one suptilne kušnje koja ljudsko mišljenje čini naizgled suvišnim upravo onda kada je najpotrebnije. (142).

(...) Škola je mjesto gdje nove generacije mogu učiti tražiti i ljubiti istinu, promišljati o smislu života i prepoznavati dostojanstvo svake osobe. (...) Bez pozorne brige mogao bi nastati obrazovni sustav lišen ljubavi prema istini, u kojem neprestani tok informacija zamjenjuje nužno vježbanje istraživanja,

promišljanja i razlučivanja. Kako se znanje sve više rascjepkava, postaje teško obuhvatiti stvarnost kao cjelinu, postavljati duboka pitanja o smislu ili razvijati autentično, kritičko i kreativno mišljenje. Potreban je doista zdrav stav, koji zahtijeva ritmove što uključuju šutnju, produbljeno proučavanje, čitanje i razboritu analizu, jer bez tih elemenata unutarnja sloboda može biti ugrožena. (...)

Socijalni nauk Crkve poziva obitelji, škole, kršćanske zajednice i javne ustanove da oblikuju obnovljeni odgojni savez. On poprima konkretan oblik kada se temeljna načela prevedu u odgojne ciljeve, uključujući poučavanje učenika smislu za umjerenost i granice; priznanju prava drugih i budućih naraštaja da uživaju dobra koja su nam ili podarena ili stavljena na raspolaganje ljudskom domišljatošću; slobodi i odgovornosti; te osjećaju za transcendenciju i opće dobro. Škole nisu pozvane slijediti ritam digitalnoga svijeta, nego ponuditi ono što digitalna sfera sama po sebi ne može dati, naime zajedničko vrijeme za učenje i razvijanje odnosa vrijednih povjerenja.”(147).

Upravo u svjetlu te vizije posebno nam je drago da je danas s nama jedan od bliskih suradnika pape Lava XIV., pročelnik Dikasterija za biskupe, nadbiskup mons. Filippo Iannone, koji će nam održati *Lectio magistralis* o važnosti odnosa između civilnog i kanonskoga prava imajući na umu posebice poslanje našeg Pravnog fakulteta koji je osnovan prošle godine, a što će biti poticaj svima nama u našem radu.

Eccellenza, grazie per la Sua presenza, per il Suo sostegno e per la *Lectio magistralis* che sarà in modo particolare ispirazione per la nostra Facoltà di Giurisprudenza, però anche per la intera comunità universitaria. La prego di estendere i nostri saluti, preghiere e filiale obbedienza a Sua Santità Papa Leone XIV., a cui siamo in particolare grati per la Sua lungimirante enciclica Magnifica Humanitas.

Hvala vam svima.